

សំណុំអ្នកដ្ឋានលទ្ធផល: 003/041-045-ម៉ោង អវតក/កសបស 004/ 041-045-ម៉ោង អវតក/កសបស និង 004/ 041-045-

ម៉ោង អវតក/កសបស

**គ្រប់ដើមបណ្តុះដែលប្រឈរ
ក្នុងសំណុំអ្នកដ្ឋាន 004 ទាំងអស់**

**សហមេធាវិការពាណិជ្ជ ឈីម ចិត្ត
លោក ស្រី មួយុនិ
លោក Suzana TOMANOVIC**

សំណើរឿងលម្អិត: ០៣/០៧-០៩-២០០៩ អគ្គក/កសចស ០០៤ ១ ០៧-០៩-២០០៩ អគ្គក/កសចស និង ០០៤ ០៧-០៩-

២០០៦ អវត្សក/កសចស

I. ເສດຖະກິດເປົ້າທະ

II. ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରପାତ୍ରଙ୍କଣ

3. មាត្រា និងក្នុងផ្លូវពាក់ព័ន្ធឌា “ខ្សែកម្មប្រជាជមនុស្សជាតិ [...]” គឺអំពី ណាមួយដែលរាយប្រហារជាទីទាំងមួយប្រជាជមនុស្សជាតិ [...]”⁴

III. තේපස්සිල් විභාග

នូវប្រកបដែលបានចាប់អារុណត្រូវរបស់អង្គភាព នាមប្រធានក្រសួង “ប្រជាជននីរិប”

¹ D191/D306 សេចក្តីអំពារនាសង្គមិរុញដាក់សារណាពីភាគីនៅក្នុងសំណោះផ្លូវ ០០៣ និង ០០៤ និងអ្នកដែលមិនមែនជាកាតិ, ១៩ មេសា ២០១៦ (“សេចក្តីអំពារនាសង្គមិរុញដាក់សារណា”)⁴

² ច្បាប់សិក្សាបង្កើតចុរាបេអន្តដីសម្រាប់ប្រព័ន្ធផ្លូវការកម្ពុជា ដើម្បីការតែងច្នៃខ្លួនប្រព័ន្ធដឹងទៅក្នុងរយៈការលើកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដែលបានធ្វើឡើងក្នុងនៅថ្ងៃទី១៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ (“ច្បាប់ អវត្សក”)។

សំណុំរៀងលទ្ធផល: ០០៣/០៧-០៩-២០០៩-អគតក/កសចស ០០៤/ ១/០៧-០៩-២០០៩ អគតក/កសចស និង ០០៤/០៧-០៩-

២០០៩ អគតក/កសចស

4. ដោយមូលហេតុតាមមាត្រា & នៃច្បាប់ អគតក សហព្រះជាជាត្រាលេបចកីសនិងចានា ការសន្តិដាន របស់អង្គភាពធម្ម៌ប្រជាសាយដំបូងនៃ អគតក ដែលថា “ប្រជាជនសុវិល [...] រាប់បញ្ហាលទ្ធរបុគ្គល ទាំងឡាយដែលមិនមែនជាសមាជិកនៃកងកម្ពាល់ប្រជាប់អារុន ឬមិនមែនជាជនត្រូវបានទាញ ស្ថាល់ថាគារអ្នកប្រយុទ្ធដែល”³ ដែលពិចារណាចាប់ជាសមាជិកនៃកងកម្ពាល់ប្រជាប់អារុននៃរដ្ឋ បុអង្គការ មួយដែលប្រជាកំងើនរដ្ឋ បុអង្គការរបស់អ្នកប្រព័ន្ធបានលើស ហើយវាមិនអនុវត្តបានដូចជារាងរដ្ឋ មួយ បុអង្គការ និងកងកម្ពាល់បំផុតនៃខ្លាល់។ សន្លឹមយោគរបស់អង្គភាពធម្ម៌ប្រជាសុវិល” នូវបញ្ចាំងថាទានេយើត្រឡៅក្នុងមាត្រា & នៃពិធីរាយបន្ថែម I⁴ ដែលត្រូវបានអនុវត្តដោយអង្គភាពធម្ម៌ប្រជាសុវិល និងកងកម្ពាល់បំផុតនៃរដ្ឋ ក្នុងការបង្កើតប្រព័ន្ធនេះ⁵។
5. និយមនីយចាំងនេះនៃ “យុទ្ធផន” និង “ប្រជាជនសុវិល” ត្រូវបានសរសរឡើងដើម្បីបញ្ជាក់អំពី ដោលប្រជាប់អារុនមួយរាងកងកម្ពាល់ដែលប្រជាកំងត្រូវបានបង្កើតឡើងត្រូវបាន បង្កើតឡើងដោយ សចសអ ដែលមានអ្នកប្រព័ន្ធបានលើស និងជនរដ្ឋគ្រោះ មិនបានចូលរួមចំណោក នៅក្នុងដោលប្រជាប់អារុនដែលជាមួយគ្នា ថាគើតការណ៍នេះបានកែតឡើងប្រអប់ ក្នុងជាបរិបទនៃដោលប្រជាប់អារុន⁶ បានធ្វើរដ្ឋធម្ម៌ប្រជាសុវិល និង “ប្រជាជនសុវិល”, ដូចដែល ពាក្យចាំងនេះត្រូវបានផ្តល់និយមនីយនៅក្នុងច្បាប់មនុស្សជម្លើយដាក់, ឯកចូលឡើក្នុងច្បាប់

³ សំណុំរៀង ០០១-E188, សាលក្រម, ឱេ ក្រុង ២០១០ (“សាលក្រមណីសំណុំរៀងរបស់ ឱេ”), កម្រាមណ្ឌល ៣០៤ សំណុំ រៀង ០០២-E313 សាលក្រមណីសំណុំរៀង ០០១/០១, សាលក្រម, ឱេ សីហា ២០១៤ (“សាលក្រមណីសំណុំរៀង ០០១/០១”), កម្រាមណ្ឌល ១៨៥-១៨៦ ។ អង្គភាពធម្ម៌បានបង្កាក់ថា ទានេយើត្រឡៅក្នុងការប្រយុទ្ធក្នុងសមរូបិជិ មិនមានគុណរួមិជិប្រជាជន សុវិល ដោយមូលហេតុនៃមាត្រា & ។

⁴ ពិធីរាយបន្ថែមទៅនិងអនុសញ្ញាធិក្រុងប្រព័ន្ធដែល ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ហើយទាក់ទងឡើងនិងការការពារជនរដ្ឋគ្រោះ នៃដោលប្រជាប់អារុនអនុរាជការ, ឱេ មិថុនា ១៩ពេល មាត្រា៤០ ដែលនៅក្នុងដែលបាក់ព័ត៌មានថា “១. ជនសុវិល គឺបុគ្គលិក កំណែ ដោយដែលមិនស្និទេនៅក្នុងក្រោមនៃបុគ្គល ដែលបានយោងនៅក្នុងមាត្រា៤០ ក (១), (២), (៣) និង (៤) នៃអនុសញ្ញាធិក្រុងមាត្រា៤០ នៃពិធីរាយនេះ។ [...] ២. ប្រជាជនសុវិល មានគត់បុគ្គលទាំងអស់ដែលជាជនសុវិល”។

⁵ ស៊ូមខ៊ិល ឧទា. Blaškić, អង្គភាពធម្ម៌បានបង្កាក់ថា សាលដីការណីសំណុំរៀងរបស់ Martić, អង្គភាពធម្ម៌ប្រជាសាយដ្ឋានរណី, សាលដីការណីការ, ឱេ គុណុយ ២០០៤, កម្រាមណ្ឌល ៣០២ អង្គភាពធម្ម៌ប្រជាសាយដ្ឋានរណី, សាលដីការណីការ, ឱេ គុណុយ ២០០៤ (“សាលដីការណីសំណុំរៀងរបស់ Martić”), កម្រាមណ្ឌល ៣០២ ។

⁶ ទាំង សចសអ និងទាំង អង្គភាពធម្ម៌ប្រជាសាយដំបូង បានសម្រេចថា នៅឆ្នាំ១៩៧៨ ខែក្រុងកម្មប្រជាកំងមនុស្សជាតិមិនតម្រូវ មានសត្វិកម្មអំពីទំនាក់ទំនងនៃដោលប្រជាប់អារុន នៅឆ្នាំ១៩៧៨ ស្មមនានសំណុំរៀង ០០៣-D87/2/1.7/1 សេចក្តីសម្រេចដំបូង និងសំណុំរៀង ០០២-E95/8 សេចក្តីសម្រេចណីសំណុំរៀងរបស់សហព្រះជាជាត្រា សំុកលក្ខណៈតម្រូវស្តីពី ទំនាក់ទំនងនៃដោលប្រជាប់អារុន ចោរពីនិយមនីយនៃក្រុងកម្មប្រជាកំងមនុស្សជាតិ, ឱេ គុណុយ ២០១៦; និងសំណុំរៀង ០០២-E95/8 សេចក្តីសម្រេចណីសំណុំរៀងរបស់សហព្រះជាជាត្រា សំុកលក្ខណៈតម្រូវស្តីពី ទំនាក់ទំនងនៃដោលប្រជាប់អារុន ចោរពីនិយមនីយនៃក្រុងកម្មប្រជាកំងមនុស្សជាតិ, ឱេ គុណុយ ២០១៦។

សំណើរដ្ឋបាលខេត្ត: 00៣/0៧-០៩-២០១៨-អគ្គក/កសចស ០០៤/ ១/ ០៧-០៩-២០១៨ អគ្គក/កសចស និង ០០៤/ ០៧-០៩-

២០០៦ អវត្សក/កសចស

ប្រជាធិបតេយ្យ មនុស្សជាតិ មិនយល់ទាំងពីរនូវច្បាប់មនុស្សដូចមួយគ្នាដែលពាក់ព័ន្ធ និងការវិភ័យនៃច្បាប់ប្រជាធិបតេយ្យជាតិ។ អភិវឌ្ឍន៍ការបែបនេះ អាចបងើតឡើងនូវលទ្ធផលមួយដែលអនុញ្ញាតឲ្យរដ្ឋាភិបាល ឬអង្គការមួយប្រព័ន្ធឌីជីថាមារយដ្ឋានប្រកបដោយនិទណ្ឌភាព ដោយគ្រោះតែមានការកែណ្ឌប្រជាពលរដ្ឋឲ្យធ្វើឱ្យបាននៅក្នុងកងកម្ពាំងប្រជាប់អារុជរបស់ខ្លួន។

៦. សហព្រះរាជរដ្ឋាភិបាល យល់ព្រមបានមួយនឹងសេចក្តីផ្តើមបស់ សមាគម ដែលថា “គុណភាពរបស់ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិ “ដនវងគ្រោះ” ដោយសារពួកគាត់ត្រូវនៅតំបន់បាន គឺមិនពាក់ព័ន្ធទាំងស្រីនៅក្នុង បរិបទនេះទេ”⁷។ ស្ថានភាពរបស់ដនវងគ្រោះជាយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ឬជាសុវត្ថិភាព គឺមានការពាក់ព័ន្ធនៅក្នុង អំឡុងពេលវិនិយោគប្រជាប់រាជី - ទោះជាអនុរាជាតិកី ឬ មិនមែនជាអនុរាជាតិកី - នៅក្នុងការ បង្កើតសិទ្ធិ និងការពួកគិត ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងភាគីដៃឆ្លងទៀតនៅដោយ ដែលពីដំបូងឡើយ គឺដើម្បី កំណត់ថាទីបុគ្គលិករាជរដ្ឋាភិបាលគោលដៅដោយស្របច្បាប់ ហើយនរណាដែលត្រូវបាន ការការពារ។ គោលដៅចូលរៀបចំការប្រព័ន្ធឌីជីថាមីនិកជាគោលដៅដោយស្របច្បាប់ គឺដើម្បីមានជ័យជំនះលើកងកម្ពាំង របស់សង្គម ហើយដូចខាងក្រោមនេះបានមិនត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលរាជរដ្ឋាភិបាលដោយស្របច្បាប់ កំរាយប្រហារគ្នា ទៅវិញ្ញាទៅមក ដើម្បីគោលបំណងយោធា វិមាន បុគ្គលិករបស់សង្គម⁸។ ដោយច្បាប់

⁷ D191/D306 លេបច្ចុប្បន្នពារនោស្ថុប្បរដាក់សារណា, កម្រាមណ្ឌល ៥៧

⁸ សូមអាន ICRC ទិន្នន័យនៃច្បាប់តាមទៅលើមធ្យាប់អនុរដាធតី, វិធាន១៖ “ភាគីទាំងឡាយនៃជំនោះត្រូវពេត គ្រប់ពេលវេណា ធ្វើឱ្យឱ្យយើងខ្សោយស្ថាតា រាយក្របាលដន្លឹកវិល និង យុទ្ធសាស្ត្រ ការវាយប្រហារនាមត្រូវពេតត្រូវបានផ្តាត់ប្រជាសងមេទៅលើយុទ្ធសាស្ត្រ ការវាយប្រហារមិនត្រូវផ្តាត់ប្រជាសងមេទៅលើប្រជាលិកស្តីវិលទេ”។ តាមច្បាប់ CIL ដែលនាមអនុវត្តបានចំណោះជំនោះ ទាំងអនុរដាធតី (“IAC”) និងទាំងមិនមែនអនុរដាធតី (“NIAC”), គឺមានពេតយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ សរុប បុណ្ណាគារ ដែលអាច ផ្តាត់គោលដៅបាន។ សូមអាន IAC: សេចក្តីប្រកាសបានបង្ការប្រើប្រាស់ទេល, នៅពេលមានសង្គ្រាម, នូវក្រាប់ផ្ទៃដែលគេបានព្យាយ៉ា ទម្លៃ ក្រោម៤០០ក្រោម, St. Petersburg, ៩៨ វិធីការ-១១ ឆ្នូ ១៨៦៨, បុញ្ញកម្រា (“កម្មវត្ថុប្រឈប់ពេតមួយគត់ដែល រដ្ឋត្រូវខ្លួនខ្លួន ខ្លួនបំពេញឲ្យបានសម្រេចនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃសង្គ្រាម ដើម្បីធ្វើឱ្យកងកម្មវិធីយោតារបស់សង្គ្រោះខ្សោយ”។ បទបញ្ជាតាក់ ពីនូវទេនិងច្បាប់ និង ទៅលើមធ្យាប់នៃសង្គ្រាមនៅឯធមិត្ត, The Hague, ៩៨ កក្កដា ១៨៧៩ & ១៨ តុលា ១៨៨១, មាត្រាយឈុយ (“សិទ្ធិរបស់អ្នកធ្វើឱ្យសង្គ្រាមក្នុងការទទួលយកកម្មឡាយធ្វើឱ្យសង្គ្រោះមានរបៀប គឺតុលេមមិនកំណត់នោះទេ”។ ច្បាប់សង្គ្រាមនៅឯធមិត្ត, Oxford, ៩ កញ្ញា ១៨៨០, មាត្រាយ១ (“ស្ថានភាពមានសង្គ្រាម មិនទទួលយកកំពីបិន្ទុរោទ លើកលែងត្រវរាង កងកម្មវិធីយោតារបស់សង្គ្រាម”។ ក្បានយោតារបស់ UK ឆ្នាំ២០០៤ កម្រាមណ្ឌល ៥.៤.១ (“រាក្យស៊ូ “គោលដៅយោតារ” រាប់បញ្ចូលទាំងសមាជិកប្រយុទ្ធដែលកងកម្មវិធីយោតារបស់សង្គ្រោះ”។ NIAC: សូមមើល ជាទាបរណី ក្បានយោតារបស់ UK ឆ្នាំ២០០៤ កម្រាមណ្ឌល ៥.៤.១ (“មិនមាននិយមនៃយោតារដែលរាយក្របារ នៅក្នុងច្បាប់សង្គ្រោះទេ”)

សំណុំក្រឹងលម្អិត: 00ព/0ព-0គ-ម០០៩-អរគក/កសចស 00៤/ ១/0ព-0គ-ម០០៩ អរគក/កសចស និង 00៤/ ០ព-0គ-

ម០០៩ អរគក/កសចស

ស្រាវជ្រាវទូលស្ថាល់ពីភាពស្របច្បាប់ក្នុងការធ្វើតាមគោលដៅថា លើសត្រូវរបស់នរណាមួយនៅក្នុង ជម្រោះ នៅពេលក្រឹមត្រូវបារើយដែលការសម្ងាត់ដោយស្របច្បាប់ថា លើយុទ្ធផន្លែរបស់សត្រូវ ដែលមិនចុះច្បាប់ *hors de combat*, តើត្រូវបានដាក់ឲ្យនៅក្រោរិសាលភាពនៃខ្លួនក្នុងប្រភេទ មនុស្សជាតិ។ យ៉ាងណាក់ដោយ សនិទានភាពនេះមិនអនុវត្តចំពោះរដ្ឋ បុរាណកម្ពាំង ឆ្នាល់ របស់ អង្គភាពដែល មិនមែនជាគោលដៅស្របច្បាប់នៅក្នុងកាលសព្វិភាព កាលណាបុគ្គលិកយោជាតា មិនត្រូវបានចូលរួមចំណោកនៅក្នុងការវាយប្រយុទ្ធសកម្មណាមួយនោះ។

7. ចំពោះទស្សន៍នេះ វាច្បាស់ណាស់ចាត់ចាប់តាំងពីការបង្កើតឡើងមក CAH មានគោលបំណងការពារសិទ្ធិមនុស្សនៃរាល់ជាតិធម្មទូរបស់រដ្ឋ ដោយរូបញ្ហាលទាំងបុគ្គលិកយោជាតា ប្រភេទនេះនឹង អំពើយោរយោជាប្រព័ន្ធ បុទ្ទលំទូលាយរបស់រដ្ឋកិច្ចាល បុអង្គការស្ថាប័នដោយចេត្ត។ នៅក្នុងរបាយការណ៍ឆ្នាំ១៩១៩ ស្តីពីការទូលាុុសត្រូវរបស់ប្រទេសអាលីម៉ែង និងសម្រេចិត្តរបស់ខ្លួន ចំពោះខ្លួនក្នុងនានាដែលប្រព័ន្ធដើរីតិតិឡើងក្នុងអំពីរាល់ពេលស្រាវជ្រាវលើកទី I⁹ គណៈកម្មការនេះបានទូលស្ថាល់ប្រហែលនៃខ្លួនក្នុងអនុវត្តបានចំពោះការវាយប្រហារប្រទេសទូតិ ប្រភេទនេះប្រជាជនខ្លួននឹងផ្តាល់ដែលភាពថ្មីនៃជាតិអាមិនា នៅលើទីកន្លែងដែលបានបង្កើតឡើង។ នៅក្នុងការបង្កើតសេចក្តីសន្តិដានបញ្ហាប់របស់ខ្លួន គណៈកម្មការនេះបានពិនិត្យការបង្កើតសេចក្តីសន្តិដានបញ្ហាប់របស់ខ្លួន ដែលមាននៅក្នុងកងទ័ព Ottomans ដោយដកអារុធចិត្តកគេ បញ្ហានូកគេឲ្យធ្វើការជានូមន់ ហើយចុងបញ្ហាប់ត្រូវបានសម្ងាត់ថាលោ ។¹⁰

ទាក់ទងនឹង [NIAC]¹¹ យ៉ាងណាក់ដោយ និយមនីយនាទាត្រូវបានប្រើដោយគោរពតាម [IAC] ត្រូវបានចាត់ទុកចាត់អាមេរិកបាន”)

⁹ គណៈកម្មការស្តីពីការទូលាុុសត្រូវរបស់អ្នកបង្កើតស្រាវជ្រាវ និងស្តីពីការអនុវត្តទណ្ឌកម្ម (“គណៈកម្មការ”), របាយការណ៍ដែលបានបង្ហាញជានិច្ចនាគាត់សន្តិភាពបង្ហាញ, ១៨ ម៉ឺនា ១៩១៩ (“របាយការណ៍គណៈកម្មការ”), ត្រូវបានផលិតឡើងវិញ្ញុង (ឆ្នាំ១៩១០) AJIL ១៤, ទី៣៩៧-៣៩៨

¹⁰ សូមមេណែល ឧ. របាយការណ៍គណៈកម្មការ, (១៩១០) AJIL ១៤, ទី៣៩ ១១៣, ១១៥។

¹¹ សូមមេណែល របាយការណ៍គណៈកម្មការ, AJIL ១៤, ទី៣៩១១-១១៣ និង ឱបសម្រេច I (សូមមេណែល <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.39015039699726;view=1up;seq=28#view=1up;seq=36>), ទី៣៩៣០, យោងនៅលើរបាយការណ៍របស់គណៈកម្មការអង់គេស ក្រោម Viscount Bryce ស្តីពីការប្រព័ន្ធដើរីតិតិឡើងក្នុងចក្ខុវិក Ottomans, ជាតិសេដស “សេចក្តីសង្គមបន្ថែមប្រព័ន្ធដើរីតិតិសាស្ត្រអាមិនា ជិត្តក VI: ការនិរទេសឆ្នាំ ១៩១៥ -- និតិវិធី”, កម្មាមណ្ឌ ៣, ៤, ៥ (អាជរកបាននៅ <http://net.lib.byu.edu/~rdh7/wwi/1915/bryce/a18.htm#hist6>)

សំណើរដ្ឋបាលខេត្ត: 00៣/0៧-០៩-២០១៨-អគ្គក/កសចស ០០៤/ ១/ ០៧-០៩-២០១៨ អគ្គក/កសចស និង ០០៤/ ០៧-០៩-

២០០៤ អវតក/កសចន

8. យុត្តិធម៌ស្ថាបស់គុណការកំពុលអាណីម៉ង់នៅក្នុងតាំងបន្ទីរប្រចាំឆ្នាំដោយអង់គ្គល ដែលប្រព័ន្ធដឹងទ្រាមម្មាប់ប្រព័ន្ធប្រជាពលរដ្ឋតិន្នន័យខ ៩០ (“CCL 10”) ក្រោយស្រាវជ្រាវលាកលើកទី II បានទទួលស្ថាប់យ៉ាងហេរាជណាស់ឱកាសចំនួនបើដែល CAH ត្រូវបានប្រព័ន្ធដឹងប្រជាកំងនឹង ទាបានសញ្ញាតិដូចគ្នានៅនីងចារី¹²។ តាមរយៈនេះ គុណការនេះបានពិចារណាលក្ខខណ្ឌតម្រូវ នៅក្នុង CCL 10 ត្រូវមាត្រា II(I)(គ) ដែលបានលើសនានាត្រូវបានប្រព័ន្ធដឹង “ប្រជាកំងនឹង ប្រជាជនសិរិលណាម្មាយ” និងបានចាត់ទុកចារាបានបំពេញក្នុងកាលបំទេស់នានានៃការគាល់ដូរតែ របស់ពួកណាបុរី (Nazi) ជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធ និងទទួលទុលាយនូវការរំលោភបំពានអ្នកនៅក្រោម អំណាចរបស់ខ្លួន ដោយមិនគឺតិចពីហាន់របស់ពួកគេ។ គុណការបានស្របចំាំ

ជនណាក់ដោយដែលកត់សម្បាល់លក្ខណៈពីពិភាករណ៍បញ្ជីតំបន់ប្រជាពលរដ្ឋបានសង្គត់នឹងបញ្ចប់ជាសំណើនាយករដ្ឋបាន និងចំណាត់ថ្នាក់នៃឯកាសដែលបានរៀបចាប់ឡើងនៅក្នុងនោះ មិនអាចធ្វើការសន្តិដានបញ្ហាប់ចាំ សកម្មភាពរវាងទាបាន មិនអាចនាំចូរមានខ្លួនកម្មប្រកាសដែលមនុស្សជាតិនោះទេ។ ការធ្វើប្រាសពីសេចក្តីប្រគល់ដោយ និងដាច់ដោយទឹកនិងមិននាំចូរមានខ្លួនកម្មប្រកាសដែលនឹងមនុស្សជាតិនោះទឹក អនុលោមតាមទស្សន៍ថ្មាប់នៃខ្លួនកម្មទាំងនោះ។ [ទោះជាប៉ាងណា] វាប្រគល់បង្ហាញប្រហែល [នៅក្នុងសាលប្រជាធិបតេយ្យ] ថាសកម្មភាពជាបញ្ហានេះ អាច ស្ថិតនៅក្នុងប្រព័ន្ធនេះ និងក្នុងចំណាត់នៃខ្លួនកម្មបានសំបុត្រដោយបញ្ជី¹³។

¹² P. ពិនិត្យការធ្វើដោយទេរីត, OGHSt 1, ២០១៣-២០១៤; H., OGHSt 2, ទំព័រ ៩៣១-៩៤៦; R., OGHSt 1, ទំព័រ ៤៥-៤៥។ សម្រាប់ព័ត៌មានអង្គភាពក្នុងបញ្ជីតម្លៃមេដូចតាមការណែនាំរៀងចាំងនេះ សូមមេល Cassese's International Criminal Law (2013), ទំព័រ ៩០៧-៩០៣ (ដើម្បីទំព័រ ៤៥)។

សំណុំរាជធានី: ០០៣/០៧-០៩-២០០៩-អគ្គក/កសចស ០០៤/១/០៧-០៩-២០០៩ អគ្គក/កសចស និង ០០៤/០៧-០៩-

២០០៩ អគ្គក/កសចស

គុណភាពបានពិចារណាទៅលើជាតុផ្សេសព្យានុមតនៃ CAH នៅក្រោម CCL 10 ដែលត្រូវបានពេញ
ដោយសារថាទាបន គឺជាដនវងគ្រារ៖ “ការរាយប្រហារប្រជាធិថ្យមនុស្ស និងសេចក្តីផ្លូវ
របស់មនុស្ស”¹⁴។ នៅថ្ងៃនេះមានការកែត្រួចនូវ “ការបន្ទាកបន្ទាបជនវងគ្រារដែលមិនអាចអត់
ត្រាំបាន គ្រាន់តែជាមធ្យាបាយនានាដីម្បីរាយទៅដល់គោលបំណងមួយតែប៉ុណ្ណោះ ហេតុផ្សេះ
បានធ្វើឡើងការបំបាត់បុគ្គលិកលក្ខណៈជាមនុស្សជាតិ និងការកំណត់គោលដៅមនុស្សជាតិ”¹⁵
ដូច្នេះបៀយកើយប្រហារមនុស្សជាតិទាំងម្នល¹⁶។

9. អនុសញ្ញាតកំពើនឹង CAH បានបញ្ចប់មុនឆ្នាំ១៩៧៨ និងការបៀយកើយប្រហារមនុស្សជាតិ និងជនសីវិលទាំងអស់ដោយមិនមានការបែងចែកឡើយ។ អនុសញ្ញាអនុវត្តជាតិស្តីពីការបង្ហារ និងការផ្តលាទេសខ្លួនក្នុងអាជារមេដែលត្រូវបានប្រកាសជាមាត្រាថែលជាបាន CAH¹⁸ មិនអ្វីបាប់អំពី “ប្រជាជនសីវិល” និងបញ្ជាតិ “អំពើអមនុស្សជីនានាដែលបានប្រព្រឹត្តិត្របាប់គោលបំណងការបង្កើតនិងការរក្សាការគ្រូគ្រារប្រជាធិថ្យមនុស្ស” ក្នុងមួយឡើង ឡើងដើម្បី មនុស្សនៃក្រុមជាតិពួកគេទៀត និងការគារបែងចុះពីក្រុមជាតិប្រព័ន្ធផ្លូវការ¹⁹។ ប្រធ័នក្នុងត្រូវបានបង្កើតជាសាសន៍²⁰ ដែលប្រទេសកម្ពុជាបានទទួលស្ថាប់ក្នុងឆ្នាំ១៩៨៥ មិនកំណត់ការអនុវត្តរបស់វា ចំពោះការប្រព្រឹត្តនៃជនសីវិលនោះទេ ដូច្នេះក្រុមជាតិពួកគេនឹងបង្កើតប្រជាធិថ្យមនុស្សជាតិ និងការគារបែងចុះពីក្រុមជាតិពួកគេ²¹ ឈាមយ៉ា។
10. មុនឆ្នាំ១៩៧៨ បច្ចនានសិទ្ធិមនុស្សអនុវត្តជាតិ ដែលត្រូវបានបង្កើតជាប្រជាធិថ្យមនុស្ស និងកម្មវត្ថុ របស់វា កំពើបានការពារបុគ្គលទាំងអស់ដែរ ដោយរួមបញ្ចប់បុគ្គលិកយោជន៍ ប្រជាធិថ្យមនុស្សជាតិ និងការរំលោភបំពានរបស់អាជ្ញាតរដ្ឋាភិបាលរបស់ពួកគេ នៃប្រភេទដែលបានការពារដោយ

¹⁴ P. និងអ្នករៀបចំទៀត, យោងខាងលើ ដើមទី ១៧, ២០១០ (“einen Angriff gegen Menschenwert und Menschenwürde.”)

¹⁵ ដែលរួចរាល់បាន (“ist unerträgliche Herabwürdigung des Opfers zum bloßen Mittel für einen Zweck, also Entpersönlichung, Versachlichung des Menschen.”)

¹⁶ ដែលរួចរាល់បាន (“so ist damit zugleich der überpersönliche Wert der Humanitas und als ihr Träger und Hüter die Menschheit selbst angegriffen”)

¹⁷ អនុសញ្ញាអនុវត្តជាតិស្តីពីការបង្ហារ និងការផ្តលាទេសខ្លួនក្នុងអាជារមេដែលត្រូវបានប្រកាសជាបាន, ទីក្រុង ពួកគេ, ៣០ វិចិក ១៩៧៨, (“អនុសញ្ញាអាជារមេដែលត្រូវបានប្រកាសជាបាន”)។

¹⁸ អនុសញ្ញាអាជារមេដែលត្រូវបានប្រកាសជាបាន, មាត្រា ១៧

¹⁹ អនុសញ្ញាអាជារមេដែលត្រូវបានប្រកាសជាបាន, មាត្រា ១៧ មិនមានការប្រកាសដូចមួយ បុខប្រជាធិថ្យមនុស្ស។

²⁰ អនុសញ្ញាអនុវត្តជាតិស្តីពីការបង្ហារ និងផ្តលាទេសចំពោះបច្ចាស្រីប្រជាធិថ្យមនុស្សជាតិ, ក្រុងពារិស, ៩ ធ្នូ ១៩៨៨។

²¹ អនុសញ្ញាប្រលួយពួកគេសាសន៍, មាត្រា ១៧

សំណើរដ្ឋបាលទី១០៣/០៧-០៩-២០០៦-អវតក/កសចស ០០៤ ។ ០៧-០៩-២០០៦ អវតក/កសចស និង០០៤ ០៧-០៩-

២០០៩ អវត្សក/កសចស

CAH²² និង CAH²³ ដែលបានបញ្ជាក់ថាបានសម្រាប់ការបង្ហាញជាផ្លូវការ។

ការទទួលស្ថាប់បេចកិដ្ឋជូនជាប់ពីកំណើនរបស់សមាជិកទាំងអស់នៃគ្រួសារមនុស្ស និងការទទួលស្ថាប់សិទ្ធិស៊ីវាពត្តា និងសិទ្ធិមិនអាចលក់ ដូរ ផ្លូវ បុរាណហុតបាន ជាក្រឹងនៃសេវភាព យុត្តិធម៌ និងសិទ្ធិភាពក្នុងពិភពលោក។

[...]

មនុស្សមាត្រកំរាលប្រជាស់សិទ្ធិ និងលេវវិភាពទាំងអស់ ដែលបានប្រកាសក្នុងលេចក្តីប្រកាសនេះ ដាយគ្មានការប្រកាសថ្មីកំណើនមួយ មានជាអាជី ពួសសាសន៍ ពណ៌សម្បរ នៅ ភាសាសាសនា មគិនយោបាយ ឬមតិផ្សេងៗទៀត ដើមកំណើតជាតិប្លុសអ្នម ខ្លួចសម្បគ្និ កំណើត ឬក្នុងការប្រកាសថ្មីកំណើនមួយ²⁴

11. ស្របដៃនគរោងត្រូវបានបញ្ជាក់ថា ក្នុងអនុសញ្ញាមន្ទរជាតិ ស្ថិតិការលុបបំបាត់ភាគលេខ ៤ ម្ចាស់នៃការវិសេវិកដែលសាល់
ត្រូវបានបញ្ជាក់ថា ដែលកម្មុជាបានមុនបានឡើងទៅចិត្ត និងមិនបានបញ្ជាក់ថា ត្រូវបានបញ្ជាក់
ថា ក្នុងអនុសញ្ញាមន្ទរជាតិ ស្ថិតិការលុបបំបាត់ភាគលេខ ៤ ម្ចាស់នៃការវិសេវិកដែលសាល់
ត្រូវបានបញ្ជាក់ថា ដែលកម្មុជាបានមុនបានឡើងទៅចិត្ត និងមិនបានបញ្ជាក់ថា ត្រូវបានបញ្ជាក់

មនុស្សជាតិគ្រប់រូបមានភាពស្មើគ្នាបែងចាយដោយមុខច្បាប់ និងមានសិទ្ធិទូទៅល្អបានការការពារដោយច្បាប់ ដូចតាំង គ្រប់រូបមានភាពស្មើគ្នាបែងចាយដោយមុខច្បាប់ និងមានសិទ្ធិទូទៅល្អបានការការពារដោយច្បាប់ ដូចតាំង

²³ សេចក្តីប្រកាសជាសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស ថ្ងៃទី១០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៨៤, GA res. 217A (III) (“UDHR”)។

²⁴ UDHR, បុញ្ជក់ (អារម្មក់ ១) មាត្រាយ (គូសបញ្ចាក់បន្លឹម)។ សូមមើលផែងដែរ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ថិសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ឆ្នាំ ១៩៦៥, ញ្ចប់ក, ១៩ ឆ្នាំ ១៩៦៥, (“ICCPR”), បុញ្ជក់ (អារម្មក់ ១)។

²⁵ អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការបំបាត់ភាគល់ទម្រង់នៃការវិសេវិនធផ្សោតសាសនា, ញូយ៉ក, ២១ ធ្នូ ១៩៦៥, (“ICEAFRD”）។

²⁶ ICEAFRD, បុព្ទកថា (អារម្មកថា ១)

សំណុះដែលមានពេលវេលា 00:00/04-06-1900 និងពេលវេលា 00:00/04-06-1900 អគ្គកក/កសិបស និង 00:00/04-06-1900 អគ្គកក/កសិបស

២០០៦ អវត្សក/កសចស

12. អនុសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សសហការអីវីបច្ចាំទៅខែ²⁷ ក៏ការពារដងដែរចំពោះលលរដ្ឋគ្រប់បង់រដ្ឋភាគី របស់ខ្លួន ដោយគ្មានការលើកលេង²⁸ ហើយគូលាការសិទ្ធិមនុស្សសហការអីវីប បានបញ្ជាក់ អេសងយ៉ាងច្បាស់ថា បុគ្គលិកយោជារបស់រដ្ឋម្មាយ ត្រូវបានការពារស្របទៅតាមអគ្គិស្សដូចមាន ដែងនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះ²⁹។

13. អារ៉ប័យដូចមួលបេក្ខុទាំងអស់នេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាសនិដ្ឋានថា CIL ដែលអាចអនុវត្តបានក្នុង ផ្ទាល់ខ្លួន និងនៅក្នុងពេលមានដោយរដ្ឋ ឬអង្គការណាមួយ ប្រជាក់នឹងសមាជិក នៅកងក្មោះនិងរបស់ខ្លួននិងនៅក្នុងពេលមានដោយរដ្ឋ ឬអង្គការណាមួយ និងនៅក្នុងពេលសន្តិភាព អាចមាន ព័ត៌ម្លៃស្ថិតិនឹងការវាយប្រហារសំដើរប្រសាំងប្រជាផនសិរិល សម្រាប់គោលបំណងនៃមាត្រា និង ច្បាប់ស្ថិតិការបង្កើត អ.វ.ត.ក។

ដែលរាងក្រការណ៍មួយក្នុងក្រសួងមនុស្សជាតិ មិនចាំបាច់ជាដែនសុវត្ថិភាព

14. เชาะกຸ່ງກຮຽດກີ່ມາກີ່ເພຍ ມານຄາຣ້ອ່ວຍກູ້ລົບຕູ້ລາຍທຳຜັນເວີ ມ.ຮ.ຕ.ກ.³⁰ ສືບຕຸລາກ
ຕະຫຼາດແນວດີເປົ້າຕື່ມໃຈຕະຫຼາດ³¹ ທ່າ ຜກບມາກຳເປົ້າຜົລກໍຖຸນີ້ເຕັມສູງເຊີ: ບໍ່ເກີ້ດຕານີ້ເຜົ້າກ

²⁷ អនុសញ្ញាសម្រាប់ការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេវាការជាមួលដ្ឋាន, ចិត្តក្រសួង, នៅ វិធីកា ១៩៥០, 213 UNTS 221 (“ECHR”)។

²⁸ គុលាការសិទ្ធិមនុស្សសហភាពអីវីប មាត្រា១, ១៩៧៤

²⁹ សូមមេល Engelីនគួកទ ទល់នឹងប្រទេសបញ្ជាក់, សាលក្រម, ៨ មិថុនា ១៩៧៦, កចាគណ្ឌ ៤ (“អនុសញ្ញានេះជាគោលការណ៍អនុវត្តចំពោះសមាជិកកងកម្ពាមប្រធាប់អារុន និងមិនមែនគេដនសូវិលទេ”)។ ECHR បានអនុវត្តអនុសញ្ញានេះចំពោះបុគ្គលិកយោតា នៅក្នុងរាជីដីទេឡាតាមត្រឹម។ សូមមេល ឧតាវរណ៍ វីរីកី Chember ទល់នឹងប្រទេសរីកី, សាលក្រម, ៣ កក្កដា ២០០៨ វីរីកី Airey ទល់នឹង ប្រទេសអ៊ីរីកីបញ្ជាក់, សាលក្រម, ៩ គុណា ១៩៧៩។ វីរីកី Grigoriades ទល់នឹងប្រទេសក្រិច, សាលក្រម, ៩៥ វិចិកា ១៩៧៧, កចាគណ្ឌ ៤ (“មាត្រា១០ មិនបានបញ្ជប់ត្រីមរបងបញ្ជាយទាបននោះទេ។ វាអនុវត្តបញ្ជូនលំបុគ្គលិកយោតា ព្រមទាំងអ្នកទាំងអស់ដៃនេះឡើតដែលសិកន្លែក្នុងយុត្តិការនៃន័រដាប់កិច្ចសញ្ញា”))។

³⁰ សំណុំរឿង 009-E188 សាលក្រមសាលាចំបួនរបស់ ឱ្យច, កចាគណ្ឌាពាណិជ្ជ សំណុំរឿង 004-E313 សាលក្រមលី សំណុំរឿង 004/09, កចាគណ្ឌាបាន។

³¹ សាលដីការលើបណ្តឹងសាខាចុំក្របស់ Martić, កម្រិតឈរ ៣០៧-៣១៥៧ Mrškić, អង្គភាពនិងជ្រោះសាលាខ្លួវណ៍, សាលដីកា, & ខសកា ២០០៩ (“សាលដីការលើបណ្តឹងសាខាចុំក្របស់ Mrškić”), កម្រិតឈរ ៣៨-៣៣៦ Tolimir, អង្គភាពនិងជ្រោះសាលាខ្លួវណ៍, សាលដីកា, ៤ មេសា ២០១៩, សាលដីការលើបណ្តឹងសាខាចុំក្របស់ Tolimir, កម្រិតឈរ ៣៩-៣៤៩ Taylor, អង្គភាពនិងជ្រោះសាលាខ្លួវណ៍, សាលដីកា, ១៨ មេសា ២០១៩, កម្រិតឈរ ៣៩៧

សំណើរដ្ឋបាលខេត្ត: 00៣/0៧-០៩-២០១៨-អគ្គក/កសចស ០០៤/ ១/ ០៧-០៩-២០១៨ អគ្គក/កសចស និង ០០៤/ ០៧-០៩-

២០០៩ អវតក/កសចន

នៃការរោងប្រហារទីក្រុងដែល និងជាប្រព័ន្ធប្រចាំឆ្នាំទៅលើប្រជាជនសីវិល³² នៅក្នុងប្រជាជនសីវិល³³។ ប្រសិនបើការប្រហារមួយទៅលើកម្ពាល់ដែលបានរាយការណ៍ ឬអង្គភាពមួយ ឬក្នុងការប្រហារនោះមានពេលមាសធាតុមួយ នៃការរោងប្រហារទីក្រុងដែល និងជាប្រព័ន្ធប្រចាំឆ្នាំទៅលើប្រជាជនសីវិល ដូចក្នុងស្ថានភាពជាក់អ្នកដឹងចេញនៅក្នុងរបបកម្មជាប្រជាជនិបតេយ្យ ដែលធ្វើឡើងទៅលើប្រជាជនសីវិល និងកម្មភាពជាល សីវិលរបស់ខ្លួនឯង វិញជាមួយនឹងប្រជាជនសីវិលកម្មជាជម្យតា ការរោងប្រហារដោយខុសច្បាប់ ទៅលើសមាជិកនៃកងកម្មជាតាំងនោះ (មិនថាដារជនបាត់បង្កើតការប្រយុទ្ធក្នុងសមរភូមិ ទេ) កំណត់បង្កើតបានជា CAH³⁴។

³³ ផ្លូវបានកំណត់ដោយ អ.វ.គ.ក និងសាលាកីឡិចំណេះកិច្ច ធ្វើដោយព្រៃត ដោយមិនរាប់បញ្ហាយឱ្យដឹង/យុទ្ធសាស្ត្រ និងទាបានដែល បាត់បង្កែរប្រយុទ្ធកន្លែងមរកមិឃិ សូមមិនកំណត់សមាគល់ខាងលើ ការឯកតា ៥១

សំណុំក្រឹងលទ្ធផល: ០២/០៣-០៩-២០០៩-អនុក្រ/កសបស ០០៤/ ១/០៣-០៩-២០០៩ អនុក្រ/កសបស និង ០០៤/០២-០៩-

២០០៩ អនុក្រ/កសបស

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី១៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦	និគារ Nicholas KOUMJIAN សហព្រះរដ្ឋមន្ត្រីអន្តរជាតិ	សាស្ត្រកម្ពុជា UNHCR SOFA	

ដោយលាយ “ទោះនៅក្នុងរដ្ឋិលាក់ដោយ [ពួកគេ] គ្រាន់តែបានបង្កើតជាដោដ្ឋាកម្មយ៉ែងដែនសូវិលរបាប់លាងទាក់ដែលបានទូទាត់លាងទូទាត់នូវការរាយប្រហារបុរិធម៌”)។

ចម្លើយតបរបស់ សពន ទោនិងសេចក្តីអំពារទាររបស់ សចសម ឲ្យដាក់សរុបនាទាក់ទងនិងខ្លួនប្រជាំងមនុស្សជាតិ 12